

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG

BUREAU & REDACTIE: DRUKKERIJ COLLEGE
REGULIERNWAL (Steenderpoort) - TONGEREN -
Postчек N° 84065. - Telefoon 19.

AANKONDINGEN.

Bijz per regel fr. 1,00
Luchtbladen in Provincie-
nieuws, volgens overeenkomst.
KLEINE AANKONDINGEN:
Van 1 tot 4 regels fr. 3,50
Bijz regel meer fr. 6,75

Sinte Agnes

21-28 JANUARI.

Wie is de H. Agnes?

Sinte Agnes, maagd en martelares te Rome (304). Zij was een edel en schoon Romeins maagdeken, van dertien jaar. (1) Lt om de zuiverheid en 't geouf zijn. Li-naam liet op den brandstapel doen, maar t verbrande niet; diengevolge werd t onthoofd. De naam Agnes, die zuiver en am beteekent, is overal bekend en vereerd. De protestanten hebben hem in hun almsak behouden, en hij wordt vermeld in ten canon of geheimen dienst van de H. dia.

Sinte Agnes is patroonheilige van de maagden en van de vrouwen in het algemeen; zij wordt gediend voor de heilige mischied.

Isar afbeelding.

Men verbeeldt ze met een wit lam nevens haar (Hans Memling te Brugge, te Pa-rijs; Gheeraert David te Rouaan), omdat haar naam lam beteekent en zuiver, (2) in omdat zij met een lam verschenen is, zij haar graf, aan haar vader en haar moeder, en aan een groot getal biddende leden. Zij wordt nog verbeeld met een meij of almtak in haar hand, omdat zij martelares is; met een olifant; het hoofd gekroond met olifantoor; met een palmtak in haar rechter-, een open boek in haar linkerhand en in een lam aan haar voeten, in een tapijt-gevangenis in t Begijnhof te St-Truiden. In haar eigen kerk buiten de Porta Pia te Rome, staat zij tusschen bloesende Loomen met een zwaard aan haar voeten, beteekende waarschijnlijk dat de vlammen haar zo weinig deeren als welriekende boem-zee, en dat zij over de dood en het waard gezegpraald heeft. In de alleroudste verbeeldingen heet zij geen lam. (3)

In Belgenland zijn er twee kerken aan de H. Agnes toegewijd, te weten de kerk aan Woutergaem, in het bisdom Gent, en de kerk van t Begijnhof te St-Truiden. (4)

Forming van familienamen.

De naam Agnes werd eertijds meer in 't hoopsel gegeven dan nu, en wel te recht. De familienamen Agnessens, Neussens, Veessens, komen van Agneess, gelijk Dries-sens, Driessens, Claessens van Claet, Janssens van Jan, Lamsens van Lam of Lamrecht, Thonissen van Thonis, enz.

Zijn aardig kerkgebruik te Rome.

Op 21 Januari worden er te Rome in sint Agneskerk buiten, na den dienst van de hoogmis, twee lammeren gewijyd door ten aob van t koster, dan, als jaalijdsche eute, aan t kapittel van sint Jan in Lateranen gegeven. Het kapittel geit ze den paus; de paus zegent ze in besteedt ze in ten nonnenklooster om gekweekt, tleschen, geslacht en aan taal van de klooster-gemeente gebruikt te worden. Het vles van die lammeren wordt gebleekt, zoponen en geweven in palliums. Het pallium (mantel) is een soort van scharpe of verminderd schouderkleed, dat de paus draagt in te betekenende dat hij de goede herder s, die 't verloren schaaap op zijn schouders naar huis draagt. 't is een ronde band, met wee neerhangende schouderdaarvanlangs 'oor en achter, eertijds iager hangende dan ledendaags.

Het pallium is versterkt met zwarte kruis-sens en bevestigd met gouden speldes met delsteenen koppen. Ten teeken van gezag en van gemeenschap met den stoel van Rome worot het pallium aan patriarchen en aan aartsbischoppen verleend.

GUIDO GEZELLE.

NOG EENIGE INLICHTINGEN OVER S. AGNES.

Haar jonge ouderdom.

(1) Guido Gezelle geeft hier het jaar 304 aan als datum van den marteldood van Ste Agnes. De geschiedkundigen zijn thans af-gemeen van gedacht dat deze martelie reeds ten halve eeuw vroeger plaats had. Zoo oordeelen Mgr. P. J. Kirsch, U. Chersalier, Potthast, enz. Maar over den jeugdigden ouderdom van de heilige zijn de geschied-kundige bronnen t'akkord (Damasus, Prudentius, Ambrosius, Augustinus, enz.) Paus Damasus, in een in steen gebeteld op-schrift, schildert haar af als « heersop-end van uit den schoot harer voedster haar den marteldood » (Nutricis gemium lubito liquisse puellam).

Beschermheilige van Rome.

Maar wat vooral dient onthouden te wor-den is de buitengewone vereering die aan de jonge martelares te Rome ten deel viel. Zij was een der bijzondere beschermvliigen van Rome. Haar graf langs de Nomentaan-sche baan had vrede toelooft in de te eeuw

en van toen af was reeds een kerkhof daar rond t stand gekomen. Het huidige kerkhof van Ste Agnes bevindt zich op een diepte van 11 meter onder de Nomentaan-sche baan en is goed bewaard. Een prachtige basiliek werd daar ook boven het graf van S. Agnes opgericht. Dit is de S. Agnes-kerk buiten hooger vermeld. Ze ligt op 2 kilometer buiten de beruchte Porta Pia. (1870) in Noord-oostelijke richting van het Centrum van Rome. « Ze staat daar ge-plaatst, zegt de dichter Prudentius, als de beschermende maagd van de torens van Rome ».

Dichtbij de plaats waar ze gemarteld werd, in het centrum der stad bevindt zich dan nog, op de Navona-plaats, een andere kerk van Ste-Agnes. Ze is slechts 150 meter verwijderd van de kerk der Felgen, Sancta Maria dell' Anima.

Twee andere kerken aan Ste Agnes toe-gewijd bestonden vroeger te Rome, name-lijk S. Agnese in Transtevere en S. Agnese ad duo furco: Zij zijn thans verdwenen. (2) Het Latijn en het Grieksch zijn ver-wante talen. De Grieksche woorden « ha-gios », « hagnos » en het Latijn « agnus » komen van hetzelfde stamwoord af.

De oudste afbeeldingen.

(3) Deze bemerkting is juist. Doel het lam is er reeds in de prachtige mozaiek-voorstelinge in de kerk van S. Apollinaris de Jongere te Ravenna (byzantijnsche kunst der VIe eeuw). Er zijn overigens meer andere voorstellingen van de heilige bewaard gebleven. Zoo staat zij op een glas, in de Catacomben gevonden, met practiekleelij tusschen twee duiven die ovide en kroon in den bek dragen, ter her-innering aan de dubbele martelie die S. Agnes moet lijden. De kunstenaar van de 7e of 8e eeuw heeft gewild dat er geen twi-fel noptens zijn afbeelding kon bestaan want hij schreef den naam der heilige rond het hoofd aldus: ANGINE. Dus de men nu in de volktaal hoort uitspreken Agnes valt men terug in de wijze waarop die kunstenaar van voor 15 eeuwen den naam der he-ilige uitsprak.

De H. Agnes in onze groei.

(4) De dubbele vermelding van het Be-gijnhof van St-Truiden dat toen nog niet als museum toegankelijk was toont dat Guido Gezelle niet enkel taalkundige was; hij was ook een geleerde met ver dragende kennis. Maar zal men misschien opherpen, waarom meldt hij dan het Agnetekloos-ten van Tongeren ook niet? Hij zou het inderdaad gedaan hebben, indien hij minder kritisch ware onderlegd geweest. Het Agneteklooster van Tongeren was inderdaad een begijnhof, het was een nonnenkloos-ter van de Dominikaansche Orde, gesticht door Agnes van Montepulciano, die in 1317 overleed en wier feest op 21 April gevierd wordt. Het Agneteklooster van Tongeren droeg den naam van de stichteres der orde en kwam tot stand in 1421 tengevolge van een eiff van dame Joanna van Repen, in de straat die thans nog den naam van Re-penstraat draagt. Er be tomd wel te Luik in de Kruisheerenstraat een begijnhof van Sinte Agnes aldus genoemd naar den voor-naam van eene der stichtersessen Marie en Agnes Wren; maar de eere inrichting kwam eerst in 1642 tot stand (Govert, Liège à travers les Ages, t. II, p. 468).

G. S.

Opvoeding

DE GEHOORZAAMHEID.

Een der voornaamste resultaten die de opvoeder bereiken moet is de gehoorzaam-heid. « Opvoeden is disciplineren », schreef Kant. Maar het kind moet niet altijd slaafs gehoorzamen. Het moet leeren redeneren. Er zal weleens een oogenblik komen, waar-op men aan het kind iets zal gebieden of voorstellen dat kwaad of verboden, of beter niet gedaan is. Dan moet het kind voor en tegen kunnen wegen, bijgevoegt moet het de redenen kennen. Een kind dat altijd slaafs gedwongen wordt tot gehoorzamen, kan de speelbal worden van alle levensvoor-vallen, van alle grillige bevelen.

De redenen opgeven is met de kinderen niet redewiszen. Det zou nooit mogen gebeuren. Het vermindert het gezag der overheid, en het maakt de kinderen te vrijpostig, te los in hun spreekwizen.

HERHAAL GEEN TWEEHAAL, HETZELFDE GEBOD.

Als ge voor de tweede maal een gebod herhaalt, dan bekent ge zelf dat uw 1e gebod geen waarde had. Waarom zou het tweede gebod meer waarde hebben dan het eerste? Zelfs dan als het kind aan uw tweede gebod gehoorzaamt, zal het een an-dere maal heel weinig bekommerd zijn om uw gebod en het zal u gehoorzamen als 't hem lust of bevalt.

DOE GEEN IJDELE OF BELACHELIJKE BEDREIGINGEN.

Hoe dikwijls doet de opvoeder geen o-

bedachte bedreiging: « Als ge dat niet doet, breng ik u bij de godarmen ».

Wat gebeurt er? Het kind is ongehoor-zam, de godarmen komen niet, in het rozen was het kind bevreesd. Nu heeft het de fopperij vast en de bedreiging blijft zonder uitslag.

GERIED, MAAR SNEEK OF BID NIET.

Want dan wordt het kind zijn eigen over-heid: het handelt naar goeddunken. Als de opvoeder het herhaaldelijk aanmaat of uitnooiet om gehoorzaam te zijn, zal het kind weldra geloven dat het daardoor den opvoeder grootelijks verplicht is; dat deze aan het kind hierom dankbaarheid en we-dergaaf van hulp verschuldigd is en het kind verzeet hoe onbetamelijk en hoe on-dankbaar het zelf handelt.

GERIED ERNSTIG, MAAR SCHERTS NIET.

Het kind zal wel denken dat zulke heel teffe lijk staak, en heeft de opvoeder met een spuit te doen, dan mag hij zich aan een woord verwachten dat in toon en vorm op zijn verzoek antwoordt. Zulks is alweer een afwijking op het gezag der overheid, een vermindering van den eerbied welk ieder onderhoorige aan zijn overheid schuldij is.

BEVEL MET VASTBERADENHEID.

Ofschoon de toon vastberaden is, kan hij toch wel gemoeidelijk en hartelijk zijn, maar een ruwe barse bedreigende toon maakt het kind verlegen en bevreesd. In het eerste geval, zal het kind met liefde en grootmoedig hart gehoorzamen, in het tweede geval, zal het gehoorzamen uit dwang; en de gehoorzaamheid zal maar zooung duren, als de oogen of het ontzag van den gebieder op hem gericht zijn.

LAAT U DOOR GEEN « WEENEN » BEINVLOEDEN.

Deze aanbeveling richtten wij bijzonder tot de moederkens die met hun teer en gevoelige hart, hun weke liefde en hun lichtgetroffen teederheid gemakkelij toe-gieven aan de tranen en de klachten hunner kleine moedwilligaards. Oppropst, moeders, zrodra de kleintjes uw zwakken kant. Ge-vonden hebben zij ze u te slim!... Ge komt hun spitavandigheid niet te roven! Voorzichtig en stelt hier voor « Licht » Loven « gevoel ». Denkt in zulk oogenblik aan uw verantwoordelijkheid, het gezag dat God u toekent, verrechtvaardigt u.

FISCH DAT UW KINDEREN « ALTIJD » GEHOORZAAM ZIJN.

Zelfs dan als ge verplicht zijt ze alleen te laten, Eijdt dat uw kinderen in alles, spoedlij en gaarne gehoorzamen. Die vier verschillende zaken hebben alle een groote waarde in de deugd en de gewoonte van gehoorzaam te zijn. Ontbreekt er één van de vier, dan is het kind op weg naar de ongehoorzaamheid.

BEVEL KORT, MAAR GOED BEPAALD.

« Een woordenvloed helpt niet goed. Als er te gebieden is, kan de opvoeder meer zeg-gen met weinig woorden dan met veel. Weinig woorden met kracht en klem uitge-sproken, maken meer indruk dan een lange zedenprek, welke weinig te beduiden heeft. Daarbij als de opvoeder zijn woorden ver-veelvoudigt, dan neemt hij den schijn aan te veranderen te ten dat het kind zou kunnen ongehoorzaam zijn. Daarom moet hij zich anders zooveel moete reuen? Als irtegen-deel het bevel kort is en goed bepaald, dan tont ge vastberadenheid, en is er voor t kind geen keuze, geen wankelen mogelijk: het gehoorzaamt.

BELGISCH-CONGO.

Nog eens de prachtige resultaten van het mis-siewerk. — Een zwarte koning spreekt. — In Roanda, onder Belgisch mandaat ge-plaatst, gaat de massabeweging tot beke-ering nog altijd voort.

In een artikel in het tijdschrift « Kinya-Matuka », schrijft Koning Mutara IV, dat al de gezagvoerders wel indachtig moeten zijn dat hun gezag van Christus komt en dat zij gebieden als zijn plaatsvervangers; het volk behoort goed te weten dat tegen de oversten werken ook werken is tegen God.

De Koning besluit: « Wat ik in mijn hart voel is dit: het betuimt niet dat een mensch gebiede met de bedoeling rijk te worden, en te even ten korten van zijn onderdanen. Dat de chiefs beuren, ja, maar alleen tot welzijn van hun onderhoorigen. Dat de ouders bevelen opleggen aan hun kinderen, om hun goed te doen, Jezus-Christus is niet gekomen om ons uit te buiten, maar wel om te lijden en ons aldus te verlossen: zo moeten handelen ook zij die Hem vertegenwoordigen.

Zelfs, indien zij enkel bezorgd waren voor het stoffelijk welzijn van hun onderdanen, dan zouden zij hun weinig nut brengen; zij komen te kort aan hun plicht, indien zij hen niet brengen bij Christus, den eenigen waren Koning, die hen aan de oversten toevertrouwd.

Wat ik anderzijds in Roanda wil, is dat de onderhoorigen gehoorzamen, want zo zijn zij ook onderdanig aan den Grooten Koning die zijn wet aan heel de wereld ge-

geven heeft. Een mensch neemt het gezag aan, als hij bekrjpt dat het van God komt.

Ik wensch vurig dat ons Roanda ganzsch aan Christus toebehoort: dat allen Hem kennen en zijn wil volbrengen; en dat ik ook waarlijc voor Hem gebiede. Bidd voor mij opdat ik leersche als een kind. Hem onderdanig, en niet als een vreesachtige die-taar s.

Deze koning spreekt als de wijze Salomon! En zeuen dat hij onder de leiding staat van België, « dat naar sommige men-schen te hooren, alles verkeerd doet! »

IN FRANSCH IND0-CHINA.

Het Eucharistisch Congres te Saigon. — Een tegenhanger van de prachtige resulta-ten van het mis-siewerk in Belgisch Congo, vindt men in de Fransche Kolonij van In-do-China. A's bewijs geven wij hier de heerlijc resultaten van het Eucharistisch Congres van Saigon. Men zou zich in een Westersch land waken, wanneer men zulke processie ziet houden. En het is slechts een halve eeuw geleden dat in Antum, de ka-tholijken met verrijnde vreedheid gemar-teld werden. En nu is de keizer dur ook zeer sympathiek gezind jegens de missiona-riessen.

De bezetting van Saigon en Cochinchina is onder (1861) maar ook welk een luster van geloof aldaar.

Het Eucharistisch Congres van 12-16 December eindigde met een plechtige proces-sie die door 30.000 personen werd bijge-voerd.

De bischop van Saigon en de bischop van Pnom-Penn wootten het Lof van het H. Sacrament bij, waarna de Credenzang, door duizenden stemmen aangeheven, de indrukwekkende plechtigheid besloot.

LANDBOUW

EIERPRODUCTIE EN EIERHANDEL.

Volgens de statistieken bijgevoerd door het International Landbouwinstituut van Rome is de toestand der eiervoort-brengst als volgt:

Duitsland	88 miljoen
Groot Britanje	80 »
Spanje	52 »
Roemenie	38 »
Polen	35 »
Hongarie	30 »
Denemarken	28 »
Nederland	27 »
Tsjecho-Slowakije	27 »
Ierland	18 »
Belgie	18 »

Uit deze tabel blijkt dat de hoenderteel in België nog mag uitgebreid worden. Om meer eieren naar het buitenland te leveren moeten ze steeds beter en beter vopakt worden. Ook het inlandsch gebruik mag nog toenemen eer we op de hoogte van sommige andere landen staan.

Buiten Europa, heeft de hoederkweek vooral uitbreiding genomen in de Vereetg-de Staten, waar men zo wat een half mil-liard hennen telt, meer dan in al de ver-velde landen te zamen, in Argentinië, waar er 37 miljoen zijn, en in Fransch-Ma-ritoko, dat er reeds 50 miljoen zou zeuten.

Vergeeken bij de vooroerlogsche toos-tanden, stelt men een algemeen aan-groei der hoenderuitbatingen vast. Zo heeft van 1913 tot 1933, het aantal legsters in België met 50 t.h. toegenomen, terwijl het in Denemarken bijna verdubbeld is en in Nederland meer dan verdriedubbeld is.

De voornaamste bevoorraders der wereldmarkt is Denemarken, dat jaarlijks om-vedd 70.000 ton eieren uitvoert; daarna komen, volgens hun belangrijkheid, Neder-land, Ierland, Polen, de Belgisch-Luxem-burgsche Unie en Bulgarië.

De Oorlog in Ethiopië

Geen nieuws, tenzij regen.

Regen in Ethiopië beteekent het stil-geven der oorlogsoperaties. Ten minste tij-dens het regenseizoen. Nu hebben wij dit seizoen, — dat van April tot einde Septem-ber duurt, — nog niet bereikt. Maar on-danks de regelmatigheid van de passaat-winden die ginder de seizoenen beheer-schen, komen er tijdens het overige deel-teel van het jaar ook regens voor. In alle peval de Italianen leeren het ons, want tel-kens als de operaties stil liggen, melden ze ons regens. Thans wordt dit bericht van Ethiopië zide bevestigd: Stortregens roals men er nooit op dit seizoen gezien heeft, vallen voortdurend.

Oorzaken die de operaties stremmen.

Daarenboven de Italianen zien nu in, — wat ze voorop moesten weten, — namelijk dat het niet remakkelijk zal zijn, zich van Ethiopië meester te maken. Om te an-woorden op de talrijke commentarjen no-

pens den stilstand van den Italiaarschen opmars vestigen de militaire deskundigen te Rome de aandacht op de volgende feiten:

(1) De groote afstanden, namelijk 100 kilom. van de zeehaven Marawah tot As-mara en van hier 200 kilom. tot Makkale; en op de Oosterkust van de haven van Mogadiscio tot Dolo, 430 kilometer; van Dolo tot Djerlogubi, 600 kilom.; en van Djerlogubi tot Dolo, 440 kilom.

(2) Het terrein is moeilijc en er zijn geen wegen;

(3) De bevoorrading van het leger stelt groote eischen. Om slechts een voorbeeld te geven: Er is een vervoer van 170 wa-gens nodig om een leger van 10.000 man van het noodige aan levensmiddelen en munitie voor een dag te voorzien.

(4) De Ethiopiërs zijn goed gewapend, en ter oorzaak van den politieken toestand in Europa, kan Italië niet al zijn kracht op Ethiopië concentreeren.

Eenige bemerkingen desaan gaande.

Al deze kwesties moest de Italiaansche legerstaf van te voren onder de oogen hebben genomen, daarmede moest hij afre-kenen bij het opmaken van zijn plannen. On-ze eiers zullen zich herinneren, dat wij herhaaldelijc wezen op de afstanden, op de moeilijkheden van het terrein.

Doch mistu nu hier juist gewozen wordt op de afstanden aan het Oostelijc front, moeten wij de gelegenheid waarmaken, om bij twee kwesties stid te blijven: Voor-erst de afstand van Djerlogubi tot Dolo, die zoo groot is dat hier geen kwie toe kan zijn van een vast aangelegden front, zooals we reeds schreven; anderszins de veel grotere afstand van de zee tot Djer-logubi, dan die van Dolo tot aan de zee-haven Mogadiscio.

Men stelt zich hier de vraag: Hoe komt het dan dat de Italianen eerst hun pogin-gen aanwendden in de streek van Dje-ro-gubi, waar ze belangrijke terreinwinst maak-ten, die ze echter in den laatste tijd weer moesten opgeven. Het antwoord op deze vraag is dubbel: De weg over Djerlogubi voert best in de richting van de voorna-me stad Harrar. Daarbij komt een bericht aan het Engelsch Reuter-agentschap toe uit Mogadiscio meldend dat langs de Webi-Shebel de malaria een honderdtal ziektegeval-len onder de Italiaansche troepen veroor-zaakt heeft. Dit gebeurt tengevolge van het zakken van het waterpeil der Webi waardoor moerasse gronden droogkomen, en deze zijn een kweekplaats van de mus-kieten, die de gevreesde malaria koorts overbrengen. Daar zal men wel rekening mede gehouden hebben. Meer nog: Men heeft ons vroeger aangekondijc, dat om deze reden in het Zuidel gedeelte van den Oostelijc sector of het front van Ogaden, men de moerassen langs de Webi Shebel had vermeden.

Dit men nu daar wel voortaaner opera-ties wil ondernemen, bewijst dat de te-reinstand meer Noordwaarts (Djerlogubi, Dag-abuhr) verkroot is, en dat de Italianen er verlijc tegenzag gehad hebben, zooals in onze vorige overzichten aangekondijc. Verliezen. Een Abyssinisch verhaal.

Over de verliezen zijn wij slecht inge-ligt. Met een zekere berisping geloven dan zou het schier zonder verliezen toe-gegaan. In zoover zelfs dat men zich oopen-brekeet. Zoo lewerde een Italiaansch be-richt dat het bombarlement van de Zweed-sche ambulance weerzaak was voor het feit van onthoofding van twee Italiaansche « leers. Maar een paar dagen nad en be-weerde een communicatie dat de Italianen nog maar een enkele doode in hun vlie-gerskorp hadden te betreuen.

Omrekenel vermelden de Ethiopiërs een buitengewoon snedig verop van een ge-vecht in de streek Shiré, tusschen de Takaze en Alseoen, dat leidde tot de verovering van de posten van Endesilale en Desisjah. Volgens dit bericht liet zich een troep van 1500 man (800 blanken en 800 man uit de Italiaansche kolonie Eritrha) in een hinder-ligzag lokken. Ze werd gedeeltelijc ver-nietigd, gedeeltelijc tot overgave gedwon-gen.

Dit bericht is misschien wat te rangstijg voor de Ethiopiërs. Maar dat er krijgs-gevangenien gemaakt werden blijkt uit het antwoord door de Ethiopiërs op de Italiaansche beschuldigingen gegeven, en waarin zij er zich op beroemen hun krijgsgevan-genen goed, overeenkomstig de oorlogswet-ten, te behandelen. « De Italianen moeten zulks nu wel weten » zegt dit antwoord.

Het advies van een Fransch missiebschop.

Een belangrijc advies is dat van Mgr. Jarossens, apostolisch vicaris in Harrar. Hij is van meening dat het een ramp zou zijn indien Ethiopië overrompeld werd. Natuur-lijc hij moet rekening houden met het mid-den waar hij zijn mis-siewerk uitoefent. Maar de redenen die hij doet gelden, blij-ven, hoe men het ook keeren of draaien wil, hun waarde behouden.

« Zoals het zoo jui-t door den beroemden ontdekkingsreiziger Henry de Monfried ge-schreven werd, Ethiopië is een antiekc ghoonheid, tijdgenoots van de Pyramiden »